Woensdag 4 September 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4901

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve s Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog tel. 1878. Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Veiligheidsraad aanvaardt Oekraïense aanklacht tegen Hellas.

Nieuw Joegoslavisch protest aan de Verenigde Staten

Eisenhower vraagt om geduld.

DE VEILIGHEIDSRAAD OVER HELLAS.

door

Francis Carpenter.

De Veiligheidsraad der Verenigde Naties kwam om 14.23 uur E.S.T. bijeen te Lake Success om het debat te hervatten over de vraag of men zal luisteren naar de beschuldigingen die de Oekraïne wil doen om aan te tonen dat Hellas een bedreiging voor de wereldvrede is.

Dmitri Manuilsky, de Oekraïense Minister van Buitenlandse Zaken, protesteerde heftig tegen de beslissing van de Raad om hem een zetel te ontzeggen terwijl de afgevaardigden debatteren over de vraag of zij zullen luisteren naar zijn beschuldigingen aan het adres van Hellas. De Minister zat in de afdeling voor het publiek terwijl Oscar Lang van Polen, die op het ogenblik Voorzitter van de Raad is, een brief van hem voorlas waarin gezegd wordt, dat de argumenten tegen zijn toelating tot de Raadstafel „ongegrond" zijn. Manuilsky beweerde, dat de Britse en Nederlandse afgevaardigden Vrijdag jl. de bepalingen van het Handvest schonden door hem een zetel te weigeren.

Herschel Johnson van de Verenigde Staten was de eerste die het woord voerde. Hij zeide, dat de Verenigde Staten van mening zijn dat de Raad geen enkele Staat de gelegenheid kan ontzeggen om zijn klacht voor te dragen. Hij zeide geen commentaar te willen leveren op de gegrondheid van de klacht.

Manuilsky wachtte intussen met twee valiezen vol documenten op de beslissing van de Raad om hem onmiddellijk te horen.

Johnson verklaarde: „Ik geloof dat de Oekraïne klacht op de agenda van de Raad moet worden geplaatst".

Luis Padilla Nervo, de Mexicaanse afgevaardigde, steunde Johnson en Gromyko in de eis dat de Oekraïne klacht op de agenda geplaatst zal worden. Padilla zeide, dat de Raad niet het recht of de macht heeft om enige klacht af te wimpelen en dat de Raad de zaak kan afstemmen na ernaar geluisterd te hebben, doch niet kan weigeren om haar te aanvaarden. Nevro, die Vrijdag jl. met vijf andere afgevaardigden stemde om de Oekraïnse en Helleense afgevaardigden toe te laten tot de Raadstafel, zeide, dat de quaestie om de agenda aan te nemen slechts formeel is.

Nadat het debat vier uren geduurd had, werd tenslotte met een meerderheid van zeven stemmen besloten om naar de Oekraïnse beschuldigingen tegen Hellas te luisteren.

Voor stemden: de Verenigde Staten, Rusland, Polen, China, Frankrijk, Egypte en Mexico. Groot Brittannië en Nederland stemden tegen. Australië en Brazilië onthielden zich van stemming. Woensdagmiddag zou de zaak worden behandeld. (Lake Success, (AP) 3.9).

ITALIË IN HET BRANDPUNT.

Een tweede aanval op de beslissing van de Raad der Ministers van Buitenlandse Zaken om Triëst te internationaliseren en een nieuwe grens te leggen tussen Italië en Joegoslavië werd door Joegoslavië gedaan in de Politieke en Territoriale Commissie voor Italië. Ales Bebler, de Joegoslavische onder-Secretaris van Buitenlandse Zaken, noemde dit voorstel „absurd en onuitvoerbaar".

Zoals men weet stelden de Fransen de grens voor, welke door de Grote Vier aanvaard werd in Juli om het omstreden gebied van Venezia Giulia te verdelen tussen Italië en Joegoslavië.

Op bittere wijze striemde Bebler de argumenten van Italië's Ivanoe Bonomi, die Maandag aan de commissie gevraagd had om de beslissing van de ministers te herzien en beweerde, dat de Franse lijn een schending betekende voor de ethnische beginselen. Bonomi zeide daarbij, dat een vrije stad Triëst het zaad voor een nieuwe bedreiging van de wereldvrede zou inhouden.

In een persoonlijke aanval op Bonomi herinnerde Bebler eraan dat Bonomi het verdrag van Rapallo in 1920, waarbij Zara en het eiland Cherson aan Italië werden toegevoegd, tekende. „Hier is een man", aldus riep Bebler uit, „wiens verleden hem niet toestaat vreedzame en democratische ideeën te aanvaarden".

Bebler vroeg om het betwiste gebied zo te verdelen, dat aan elke kant van de lijn slechts een zo gering mogelijke minderheid blijft wonen. Volgens Bebler zouden door de beslissing der ministers honderdduizenden Slowenen „opgeofferd" worden aan het plan om een „ethnisch evenwicht" te scheppen.

„Aangezien er 7½ millioen Italianen in Amerika zijn, waarom geeft men den Italianen geen koloniën in de Nieuwe Wereld teneinde een ethnisch evenwicht te scheppen?" zo vroeg hij ironisch. Hij besprak de quaestie van Triëst niet uitzonderlijk, doch drong wederom aan op de aanvaarding van het Joegoslavisch voorstel dat in Juli aan de vier ministers was voorgelegd.

Volgens dit voorstel zou Triëst aan Joegoslavië zijn toegewezen teneinde te beletten, dat Italië een bruggenhoofd heeft in Joegoslavië en om te verzekeren, dat Triëst niet van zijn achterland wordt gescheiden.

Met de oprakeling van de quaestie-Triëst zijn de Italiaanse vraagstukken weer in het brandpunt van de vredesconferentie gebracht.

Van de zes commissies, die Dinsdag bijeenkwamen was het werk van de Militaire Commissie geheel gewijd aan de stemming om de beslissingen der vier ministers teneinde Italië's militaire kracht te beperken uit te voeren. De Economische Commissie voor Italië heeft Donderdag vastgesteld als de dag waarop de sprekers die twaalf landen vertegenwoordigen hun eisen voor schadevergoeding tot een totaal bedrag van 20 milliard dollar van Italië uiteen zullen zetten. Rusland heeft gelijk men weet reeds de toezegging van 100 millioen dollar schadevergoeding van Italië verkregen. (Parijs, (AP) 3.9).

DE VREDESCONFERENTIE.

Jan Masaryk (Tsjechoslowakije) steunde Joegoslavië's aanspraken op Triëst. Hij zeide in het Politieke Comité, dat Italië dit gebied tot rust zou kunnen brengen. Internationalisatie zou de havenstad tot een prooi van tweedracht maken. „Corridors" veroorzaken steeds moeilijkheden, hebben wij in Noord-Europa gezien. Tsjechoslowakije is zeer geïnteresseerd bij Triëst als uitvoer- en invoerhaven voor dit land.

Inmiddels kwam het Militair Comité tot een vergelijk over de Italiaanse marine, die dan definitief tot twee slagschepen zal worden beperkt, de Doria en de Duilio, verder vier torpedobootjagers, vier kruisers, zestien motortorpedoboten, twintig corvetten en wat kleine schepen.

Molotov terug.

Molotov is terug in Parijs en men is terstond in vergadering gegaan. Besproken werd om de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties die 23 September in New York zou samentreden voorlopig uit te stellen, maar Engeland en de Verenigde Staten waren er tegen. Een beslissing werd nog niet genomen (Parijs, (AP) 4.9).

NIEUWE JOEGOSLAVISCHE NOTA AAN DE V.S.

De nieuwsbladen van Beograd drukten een nota af, welke door de Joegoslavische regering op 30 Augustus werd afgegeven op het Noordamerikaanse Departement van Buitenlandse Zaken. In deze nota wordt de verzekering gevraagd, dat voortaan geen Noordamerikaanse vliegtuigen meer over Joegoslavië zullen vliegen. Er wordt ook melding gemaakt van nieuwe vluchten over Joegoslavisch gebied.

Men vraagt aan de Verenigde Staten welke maatregelen genomen worden „om een einde te maken aan de ongemachtigde en opzettelijke vluchten over Joegoslavisch gebied van Noordamerikaanse militaire en burgerlijke vliegtuigen en welke verzekering kan worden gegeven dat deze niet herhaald zullen worden".

Ook wordt gezegd, dat geen bevredigend antwoord ontvangen werd op de Joegoslavische nota's, die op 10 en 19 Augustus aan de Verenigde Staten gezonden werden.

De nieuwe Joegoslavische nota maakt melding van talloze vluchten van Noordamerikaanse vliegtuigen over Joegoslavisch gebied sedert 19 Augustus en zegt, dat dit niet langer kan worden toegestaan. De Verenigde Staten vroegen vergoeding voor het verlies van twee transportvliegtuigen, doch de nieuwe nota zegt dat de Joegoslavische regering hiervoor geen verantwoordelijkheid kan dragen. De nota zegt, dat deze twee transportvliegtuigen en vele daarvóór tot diep boven Joegoslavisch gebied doordrongen zonder daartoe gedwongen te zijn door de weersomstandigheden. Melding wordt dan gemaakt van de volgende vluchten boven Joegoslavisch gebied sedert 19 Augustus: Op 23 Augustus vlogen drie vliegtuigen, waaronder twee bommenwerpers en een transportvliegtuig, over Joegoslavisch gebied; op 24 Augustus waren het acht vliegtuigen waaronder drie bommenwerpers, drie jagers en twee transportvliegtuigen; op 25 Augustus zag men drie vliegtuigen, twee jagers en een transporttoestel; op 26 Augustus waren het weer negen vliegtuigen waarvan zeven jagers en een bommenwerper; op 27 Augustus verschenen er negen vliegtuigen waarvan vijf bommenwerpers, twee transportvliegtuigen en twee jagers.

De nota zegt, dat, hoezeer de dood van de slachtoffers van het vliegtuig dat op zulke tragische wijze neerstortte op 19 Augustus jl. ook betreurd wordt, de regering van Joegoslavië geen verantwoordelijkheid hiervoor kan dragen omdat zij van haar kant alles gedaan heeft om zulke voorvallen te voorkomen. Deze vinden namelijk gemakkelijk plaats aan een grens waar het leger als in elk onafhankelijk land de taak heeft de onschendbaarheid van het gebied en de souvereiniteit van het land te beschermen.

De Joegoslavische nota herinnert eraan, dat Tito in een verklaring aan den Noordamerikaansen Ambassadeur Patterson verklaarde, dat hij orders gegeven had om te verbieden dat gevuurd wordt op transport- en andere vliegtuigen die over Joegoslavisch gebied mochten vliegen, mits de Noordamerikaanse regering van haar kant de nodige stappen zou doen om dit te voorkomen aangezien zulks niet geschiedt in een noodtoestand of door het slechte weer. Dit kan worden geregeld door de Noordamerikaanse en Joegoslavische militaire autoriteiten. De regering van Joegoslavië acht echter opzettelijke en brutale schendingen van het Joegoslavisch gebied door militaire vliegtuigen ontoelaatbaar en verzoekt dat de nodige maatregelen met spoed worden genomen door de Noordamerikaanse regering teneinde te voorkomen dat dit in de toekomst zal geschieden.

Het is van invloed op de goede betrekkingen tussen de Verenigde Staten en Joegoslavië en heeft ongewenste handelingen ten gevolge, zegt de nota (Beograd, (AP) 3.9).

GEDULD RAAKT OP.

Eisenhower zeide in een toespraak tot een vergadering van oorlogsveteranen te Boston, dat de Verenigde Staten geduldig moeten strijden voor de uitschakeling van de oorlog door middel van de Verenigde Naties, zelfs wanneer soms „het geduld schijnt op te raken".

„De taak is niet gemakkelijk", zeide Eisenhower, „en wordt vooral moeilijk wanneer wij voelen dat elke vriendschappelijke geste van ons, elk goed bedoeld voorstel door een ander op sinistere wijze wordt verdraaid.

EISENHOWER
Geduld, geduld..........

Als wij geloven dat hoffelijkheid wordt beantwoord met grofheid, milddadigheid met hooghartigheid, dan raakt het geduld op. Toch moet onze vastberadenheid in deze inspanning onuitputtelijk zijn omdat van het succesrijke resultaat de gehele toekomstige beschaving afhankelijk is" (Boston, (AP) 3.9).

VLOOTMANOEUVRES.

Het Noordamerikaanse vliegdekschip „Franklin D. Roosevelt" en andere eenheden van een Noordamerikaanse vlootmacht welke manoeuvres uitvoert in de Middellandse Zee, zijn uit Napels vertrokken op weg naar Hellas (Napels, (AP) 3.9).

BRAND BIJ ANGLO.

Twee personen werden gedood en vijf gewond bij een brand in de opslagplaats van de Anglo Meat Packing Company in het Boca-district van Buenos Aires. Enkele brandweerlieden werden bedwelmd door de rook. Er is veel schade veroorzaakt door het vuur (Buenos Aires, (AP) 3.9).

NATIONALISATIE.

De Argentijnse regering heeft de United Telephone Company (dochtermaatschappij van de ITT) voor ongeveer 95 millioen dollar gekocht. Er vond ter gelegenheid hiervan een plechtigheid plaats in het Presidentspaleis te Buenos Aires. Behalve Peron en de leden van zijn cabinet was de Noordamerikaanse Ambassadeur George Messersmith daarbij aanwezig. Dan was er een afvaardiging van 200 leden van de Bond van Telefonisten, die er bij de regering op aangedrongen had om de telefoon te nationaliseren. Volgens inlichtingen van particulieren zijde heeft de regering de hand gelegd op het telefoonsysteem voor ongeveer de helft van de waarde (Buenos Aires, 3.9).

TRAGISCH EINDE.

President Truman heeft machtiging gegeven aan de Maritieme Commissie om het stoomschip „Lafayette" — het vroegere luxeschip „Normandie" — te verkopen als oud roest. Het schip werd door de Verenigde Staten overgenomen negen dagen na de aanval op Pearl Harbour, doch geraakte in brand terwijl het werd verbouwd voor het vervoer van troepen. Als zodanig werd het nooit gebruikt (Washington, (AP) 3.9).

VLIEGONGEVAL.

De Deense politie maakte bekend, dat een DC3 vliegtuig van de Air France Dinsdag-namiddag neerstortte te Stevns Klint aan de Oostkust van Seeland. De gehele bemanning en alle passagiers, waaronder op zijn minst vier Denen, werden gedood. Het juiste aantal slachtoffers is nog niet bekend, doch bedraagt waarschijnlijk tussen de 25 en 30 (Kopenhagen, (AP) 3.9).

het nieuws van vandaag

Ondanks Brits en Nederlands protest heeft de Veiligheidsraad besloten om toch maar te luisteren naar de aanklacht, die de Oekraïense afgevaardigde Dmitri Manuilsky tegen Hellas wil indienen. Dat dit geschiedde is louter te danken aan de houding van den Noordamerikaansen afgevaardigde Herschel V. Johnson, die zeide, dat men geen enkel land de kans kan ontnemen om een of andere klacht te uiten. Dit is inderdaad zo, al moet men van de andere kant het betreuren, dat aanklachten als deze niet zozeer bedoeld zijn om het aangeklaagde land te remmen, dan wel om een andere mogendheid aan de kaak te stellen.

Doch de Veiligheidsraad is nu eenmaal het toneel geworden van politieke steekpartijen waar de grote mogendheden haar onderlinge twisten menen uit te moeten vechten. Men schermt met de Democratie, doch in werkelijkheid streeft elk zijn eigen doel na met gebruik van allerlei verachte middelen. De Sovjet-Unie wil nu eenmaal Hellas brengen binnen haar machtssfeer en Groot-Brittannië wil er zijn positie niet prijs geven. Daar gaat het om en anders niet. Want iedereen begrijpt, dat de Oekraïense afgevaardigde optreedt op last van den groten Baas in het Kremlin. En iedereen begrijpt ook, dat het uitgeputte Hellas geen ernstige bedreiging kan bieden voor het potente Rusland.

Op de vredesconferentie te Parijs ziet men hetzelfde als in de Veiligheidsraad. Daar zit men nu nog te debatteren over Italië en in het bizonder om het strategische Triëst, dat Joegoslavië voor de zoveelste maal heeft opgeëist. Het stelde voor om een zodanige grens te trekken, dat een zo klein mogelijke minderheid in de respectieve landen blijft wonen, doch hoe men zich de verdeling indenkt is niet duidelijk. In Triëst bijvoorbeeld zijn de Italianen juist talrijk.

En dan heeft de Joegoslavische regering maar weer een nota gezonden aan het Noordamerikaanse Departement van Buitenlandse Zaken om te protesteren tegen herhaalde schendingen van de Joegoslavische souvereiniteit door Noordamerikaanse vliegtuigen. Men moet nu maar afwachten wat Washington erop zal antwoorden. Generaal Eisenhower zeide terecht, dat men in deze tijd veel geduld moet hebben.

De Katholiek tegenover den Communist.

Fundamentele tegenstrijdigheden

door

HUIB NEUMANN.

Duidelijker dan voor de oorlog is thans het wereldbeeld!

Verontreinigende elementen als een zedenbederveng liberalisme en een mens-vijandig nationaalsocialisme zijn, voorlopig althans, onschadelijk gemaakt. Het menselijk streven naar een nieuwe maatschappelijke ordening kan slechts door twee zuiver afgebakende beddingen worden gespuid. Het kan zijn voorkeur uitspreken voor een communistische of voor een christelijke orde. In alle andere posities stelt het zichzelf buiten het maatschappelijk realisme, buiten elk sociaal verkeer. Zelfs als het zich socialistisch waant, zoals hier in Nederland, waar eens een Jef Last na de meest onsamenhangende pogingen voor een redelijke oplossing er ten hoogste in slaagt een vage, kleurloze liefde voor den mens te stamelen......

Op deze dag van een ontredderde wereld gaat het erom te kiezen tussen de positie van den volstrekten godloochenaar of die van den volstrekten christen.

De eerste positie wordt zuiver ingenomen door het communisme, dat een volledige sociale ordening omvat, gegrondvest op een volkomen materialistische wereldbeschouwing: de tweede positie door het Katholicisme dat in een even rijke maatschappelijke organisatie met alle stoffelijke waarden nauwgezet rekening houdt, maar de menselijke aardse handeling ondergeschikt ziet aan de bovennatuurlijke menselijke bestemming. De communist biedt den mens — en hij ijvert hiervoor met hart en „ziel" — een menswaardig bestaan; het goede klimaat voor de ontplooiing van zijn arbeidszin door de arbeid als bezit en vermogen hoog aan te slaan, zodat elke mens van zijn arbeid leven kan; de juiste en opvoedende ontspanning; hygiënische woontoestanden; een volledige wettelijke gelijkheid van man en vrouw; maatschappelijke rechtvaardigheid en veel meer nog. Voor den communist is evenwel het aardse leven de enige werkelijkheid. De verovering van de ruimte in haar materiële en van de tijd in zijn historische vorm verzekert den mens met zijn hoogste bestemming zijn volmaakt levensgeluk.

Bij de vaststelling van zijn grondstelling, dat tegelijk uitgangspunt en doel van het communisme met elkaar verenigt, vond de sociaal-hervormer Marx een krachtige verdediger in den philosoof van dezelfde naam. Deze laatste denker van geniale afmeting, bizonder bedreven in de beoefening van de Hegeliaanse wijsbegeerte verving hierin alle geestelijke waarden door stoffelijke. Hij vond hiervoor in zijn tijd een bondgenoot van overtuigende welsprekendheid. De geschiedenis is beslissend voor den mens, verklaart alles en krijgt dientengevolge een betekenis, die elke bovennatuurlijke macht overbodig maakt. Verdedigde Hegel, wiens profetisch gezag toen onaantastbaar was, niet de opvatting, dat het menselijk wezen zich alleen met zijn ganse historische last definiëren laat? Volgens dit speculatieve genie is het vergeefse moeite zich een duidelijk beeld van de mensheid te vormen door middel van de abstractie, die haar ontdoet van al hetgeen zij in de loop der tijden verworven heeft. Het is juist door de wet zelve van dit verworven historische bezit, dat de mensheid gestaag aan geworden is, wat zij is. Maar als enerzijds de materie, dit wonderbaarlijk object van de onschendbare wetenschap, anderzijds de historie, deze onuitsprekelijke bron van energie, voldoende zijn om alle vragen van den mens te beantwoorden en in de practijk op te lossen, dan kan de wereld volstaan met het atheïsme als onuitputtelijke bron van de religieuze en metaphysische menselijke behoeften. En als Marx deze wijsgerige positie in het communisme vervolmaakt met een leer van de menselijke handeling op aarde, als zijn opvolgers haar met een voorbeeldige organisatie en tactiek verrijken, als millioenen arbeiders — deze maatschappelijk en historisch onterfden — zich aaneensluitend, een solidariteit bouwen op de naastenliefde, als hoogste deugd, dan is het grandiose werk gesticht. De verlossing van den mens door oplossing in de bevrijde collectiviteit is dan nog slechts een quaestie van tijd, van een revolutie door de massa bezield en gericht. Het communisme biedt zich aldus aan als een complete leer in een systeem van leven en strijd tot uitdrukking gebracht, onweerstaanbaar gestuwd tot de beantwoording van alle problemen, politiek, economisch en sociaal een sluitend geheel; een onvernietigbare macht, die alles in alles omvat.

„Het is", schrijft Maritain in zijn Humanisme Intégral, „een religie — en een der gebiedendste — die zeker is geroepen te zijn om alle andere godsdiensten te vervangen, een atheïstische religie waarvan de materialistische wareldordening het leerstellige deel vormt en de ethische en sociale uitdrukking het levensregime". Aldus vordert het communisme de atheïstische houding niet op als een noodzakelijk gevolg van zijn maatschappelijk idealisme, maar deze houding wordt, integendeel, vooropgesteld, als het principe van dit ideaal. Het communisme is aldus een anthropocentrisch Humanisme, d.i. een leer, die alles aan den mens dienstbaar ziet en de mens zelf als hoogste macht beschouwt, die alles kan, als hij zich maar tot de aarde bepalen wil, wat voldoende is voor zijn levensgeluk. Het is deze houding die de beweging bepaalt. Hierom klemt het zich aan dit beginsel vast, daar het zijn practische resultaten in evenwicht houdt. Zonder atheïsme verliezen deze laatste elke noodzaak en elke waarde.

Tegenover dit communisme staat de katholieke christenheid, die er zich innig van bewust is geworden, dat zij als gemeenschap niet alleen een godsdienstige en bovennatuurlijke roeping heeft, doch evenzeer een maatschappelijke. De jongste geschiedenis heeft haar ervan overtuigd, dat zij hier op aarde de heilige plicht heeft tot verwezenlijking van het sociaal programma van Christus hetwelk te vervullen en dat zij zich hieraan niet onttrekken kan zonder te zondigen tegen het gebiedende voorschrift der naastenliefde, die de tweede liefde is en waar buiten de eerste liefde, die

tot God, niet kan bestaan. Waarom nadrukkelijk de katholieke Christengemeenschap tegenover het communisme geplaatst moet worden, is begrijpelijk. Zij immers is de enige die als organisatie, een machtige eenheid vormt, gedragen door een volkomen leer, die zowel in bovennatuurlijk als in natuurlijk opzicht antwoord geeft op de menselijke problematiek. En was het niet Lenin in eigen persoon, die het communisme in één adem noemde met het katholicisme? Deze nieuwe christenheid, die, zoals in Frankrijk, haar plichten jegens de ganse volksgemeenschap zeer ernstig neemt, steunt niet alleen op de theologale waarheden der christelijke geloofsleer, de eindeloze wijsheid van Evangelie en overlevering, de onbetwistbare continuïteit van een goddelijk gezag in een onverbrekelijke kerkelijke hiërarchie, maar tevens op een weelde van philosophische voortbrengselen, die van den Heiligen Chrysostomus over Sint Augustinus, Sint Thomas en talloze anderen tot aan Bergson, Maritain, Sertillanges en Blondel een onafgebroken en onovertroffen veelzijdige demonstratie geworden is van het Christelijk geloof, voor den God der aartsvaderen en voor het humanisme der incarnatie.

Beperken wij ons alleen tot het eind der 19e eeuw! De wetenschappelijke triomfen schijnen de grensloze macht van het menselijk verstand te bevestigen. Het is of niets meer ons denken weerstand bieden kan. Wij zijn het, die alles bepalen, die over alles heersen, die onbeperkt zijn. Er is volop reden om vast te stellen, dat de menselijke rede de bron is waaruit alles voortspruit, en als er nog onbeantwoorde vragen zijn, dan zullen deze morgen of iets later elke ondoorgrondelijkheid voor ons verliezen. Wie heeft God, dit fantastische product van menselijke onwetendheid nog nodig. „Ik ben God, want ik vermag alles; ik heb mijn lot en mijn bestemming in eigen handen." Doch plots hapert er iets aan de prachtige machine van de werkelijkheid. Het is de wetenschap zelf, die bekennen moet dat de materie veroorzaakt wordt, dat er „iets anders" achter zit en dat dit „andere" „werkt". En zelfs zó, dat de stof niets meer verklaart, wat met het wezenlijke van den mens en van het leven in verband staat.

Het is de „geest" die zich onweerstaanbaar wreekt. De philosofie moet hem in ere herstellen. De mens ontdekt dat het christendom sinds Christus onafgebroken heeft volgehouden: de mens is een geestelijk universum. Hij gaat vèr uit boven tijd en ruimte. En zelfs als de mens dit beschouwt als zijn noodlot: hij is onsterfelijk en gelovig en hij heeft van nature een onlesbare dorst naar het bovennatuurlijke! In de geest van Pascal zou ik willen uitroepen: zelfs als de mens zich, zoals Marx, tegen God verzet dan is dit alleen omdat hij anders machteloos zou staan tegenover de Goddelijke liefde.

Nadat Bergson de voorwaarden voor de moderne philosophische wetenschap heeft geformuleerd, vindt hij in de mystiek van het Roomse christendom zijn bestemming en vrede. Zijn metaphysica sluit een nieuwe bloei der theologie niet uit. Nu waren zij ook elders dan in de scholastiek, zoals bij den Heiligen Thomas, verbonden. In zijn werk „Morele Zekerheid" verdedigde Ollé-Laprune, onder invloed van Newman en Renouvier, dat de zekerheid langs zuiver intellectuele weg en zonder de deelneming van de wil niet kan worden verkregen en dit beginsel uitstrekkend tot de theologie kwam hij tot deze uitspraak, dat de mens in staat van zonde verkerend het bovennatuurlijke leven niet bereiken kan, indien de wil bovendien niet wordt bijgestaan door de genade.

Maurice Blondel, na deze oorlog vooral actueel, oud-leerling van Ollé-Laprune, werkt de gedachten van deze verder uit. Plato in de lijn van Sint Augustinus in eer herstellend, leert de beroemde professor van Aix-en-Provence, dat de menselijke wil, hoe dan ook, zich moet laten leiden door de wijsheid der menselijke handelingen, het overtuigend bewijs der traditie en de overredingskracht der ervaring. Het is dus dank zij de kennis der geschiedenis van de menselijke handeling, die de uitdrukking is van het menselijk bewustzijn en de menselijke wil, dat het ons mogelijk gemaakt wordt de waarheid te achterhalen.

En dan komt Blondel met zijn magistraal betoog en zijn slotsom: Het is het kenmerk van de menselijke natuur dat deze waarheid in de eerste plaats een bovennatuurlijke en eerst daarna een natuurlijke is. Vinden wij aan de rechterzijde van het katholicisme nog onverzwakt de zuiver Thomistische wijsheid, aan de linkerzijde komen wij tot dezelfde conclusie dat het Christendom thans zekerder is dan ooit te voren. De wereld is niet meer dan een middel, zij het het voornaamste middel. De mens wordt hier op aarde geboren, omdat hij door God voor de eeuwigheid geschapen is. Niet zoals voor Marx, is voor den militanten katholiek van dit ogenblik de materiële oorzaak de voornaamste, maar de geestelijke is de voornaamste en de eerste is aan de tweede ondergeschikt. Materie en historie zijn slechts aardse gezichten, — de tweede als bron van ervaring —, om den mens een klimaat te bieden nodig voor zijn geestelijke ontwikkeling en de verwezenlijking van zijn eeuwige gelukzaligheid. De christengemeenschap van dit ogenblik is in haar maatschappelijk streven religieus, want zij plaatst evenals het communisme in het brandpunt van haar handeling de naastenliefde, maar dit is de tweede liefde, die voorgeschreven wordt door de eerste, de liefde tot den Hemelsen Vader. Voor het communisme is het atheïsme een principiële houding, voor den militanten christen-katholiek is het theïsme een principiële houding. De katholiek huldigt een theocentrisch humanisme, een humanisme in het middelpunt waarvan God staat.

Tot aan de diepste bestaansgrond doorgedacht staan de communist en de katholiek diametraal tegenover elkaar. Beiden nemen zij een zuivere positie in, maar door hun [illegible] zijn deze posities onverzoenlijk.

(De Linie).

CURAÇAO

C.R.K.P. VERGADERT VOOR VROUWEN.

Anibal V. Viceisza Jr., secretaris van de C.R.K. Partij, schrijft ons:

De vrouwen van Curaçao hielden Maandagavond op initiatief van de Curaçaose Rooms Katholieke Partij, haar eerste politieke bijeenkomst. Deze bijeenkomst, de eerste van dien aard, is in alle opzichten een enorm succes geworden.

Honderden vrouwen kwamen van alle kanten samen, om van haar belangstelling voor gezond politiek leven blijk te doen geven en vulden het voor zulke gelegenheden veel te kleine clubgebouw San Jose op Pietermaai. Verschillende moesten dan ook buiten blijven staan. Bravo vrouwen van Curaçao.

Dr. da Costa Gomez voerde het woord en schetste in ernstige bewoordingen, het schone geslacht, de zware taak die in de naaste toekomst op haar schouder zal rusten, in verband met de komende wijzigingen onzer Staatsregeling. Hij wees op het gebrek aan vrouwen op politiek terrein (ofschoon zij ook belangstelling hebben voor ons politiek leven) en deed een beroep op haar om met de mannen samen te werken aan de opbouw van een nieuw Curaçao, waarin een ieder een waarborg zal vinden, voor volledige ontwikkeling. In verband hiermede legt de spreker het doel van het Autonomie-fonds uit. De reacties op de woorden van den spreker, bewezen de grote interesse die onze vrouwen voor politiek hebben.

Toen de bekende autonomie-zakken de ronde deden, leverde de collecte een bedrag van 122.14 G. op. Dit bedrag overtreft met ruim 40.— G. de som, die de eerste voor dit doel onder onze mannen gehouden collecte heeft opgebracht.

Dit is wel een bewijs hoe ernstig onze vrouwen haar taak opnemen. Reeds bij verschillende andere gelegenheden hebben onze vrouwen van politiek medeleven blijk gegeven, doch de bijeenkomst van Maandagavond heeft hiervan een overduidelijk bewijs geleverd. Een van de dames, Mevrouw Aura Reyes, maakte van de gelegenheid gebruik om voor de microfoon enkele welgekozen woorden tot de aanwezigen te richten. Bereids gaven zeven dames haar namen op, om zitting te nemen in een voorlopige Commissie, tot e.e.a. definitief zal worden geregeld, om de belangen van onze vrouwen te behartigen.

Alweer een mijlpaal van de Curaçaose Rooms Katholieke Partij.

SCHEEPSBERICHTEN.

3 September.

Camco van Bonaire; Clio naar Aruba; Parana van Cristobal; Parana naar Mexico.

4 September.

Jan Steen van New Port News.

COTTICA VANMIDDAG.

Vanmiddag omstreeks 14 uur wordt de Cottica verwacht.

MEVROUW SMEETS THUIS.

Gistermiddag is Mevrouw Smeets—Heufke met de beide kinderen van haar vacantiereis in Nederland behouden op Curaçao teruggekeerd. De Notaris begroette zijn echtgenote op Hato, zag kleinen Geert als eersten uit het vliegtuig stappen: „Dag Vader!"

VERKEERS-ONGEVALLEN.

Brutaal en laf gaan veelal samen.

Een manspersoon deed aangifte, dat toen hij werd ingehaald op de Hoofdverkeersweg om het Schottegat, ter hoogte van Cas Chiquito, hij door dit motorrijtuig zou zijn aangereden, waardoor zijn auto vrij ernstig zou zijn beschadigd. Het andere motorrijtuig is na de aanrijding doorgereden.

Te plotseling.

Een lichte aanrijding vond plaats op het Van Walbeeckplein tussen een personenauto en een autobus, waardoor beide motorrijtuigen werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de personenauto veranderde plotseling naar links van richting waardoor de autobus, die hem op datzelfde ogenblik zou voorbijrijden, tegen de linkervoorzijde van de personenauto opreed.

Bij de Ciro Store.

Een lichte aanrijding vond plaats op de Salinja, ter hoogte van de Ciro Store, tussen een tweetal personenauto's, waardoor één der personenauto's licht werd beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de achterste personenauto reed bij het wegrijden met de rechtervoorzijde tegen het linkerachterspatscherm van het voor haar stilstaande motorrijtuig op.

Nog onzeker.

Een leerling-bestuurder reed in Dein met het door hem bestuurde motorrijtuig tegen een lichtpaal waardoor de lichtpaal en de personenauto werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder was de rijkunst nog niet voldoende machtig en reed na het nemen van een bocht naar rechts tegen een aan de rechterzijde van de rijweg staande lichtpaal aan.

Niet opgelet.

Een lichte aanrijding vond plaats in de Bredestraat (P), nabij de Herenstraat, tussen een tweetal personenauto's waarbij een der personenauto's licht aan het linkervoorspatscherm werd beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de voor rijdende personenauto wilde, komende van de brug af de Herenstraat inrijden, maar moest plotseling remmen voor een wielrijder die, in de richting van de brug reed en niet op het overige verkeer lette. De bestuurder van de achter deze personenauto rijdende kon hierdoor niet snel genoeg tot stilstand komen en reed tegen de achterzijde van de voor hem rijdende personenauto op.

Een slip-geval.

Een aanrijding had plaats op de Weg naar Santa Rosa, ter hoogte van Zuikertuintje tussen een personenauto en een vrachtauto, waarbij beide motorrijtuigen werden beschadigd.

Oorzaak: De vrachtwagen stond stil aan de voor haar rechterzijde van de rijweg. De bestuurster van de personenauto zou de stilstaande vrachtwagen voorbijrijden. Van tegenovergestelde richting uit naderde echter een autobus, waarvoor de bestuurster van de personenauto wilde stoppen om de bus voorrang te verlenen. Hierbij slipte zij door de gladheid van de rijweg en slipte tegen de stilstaande vrachtwagen op.

Wielrijder aangereden.

In de Bredestraat O.B. werd een wielrijder door een personenauto aangereden, waarbij het rijwiel werd beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de personenauto reed achteruit om aan de overzijde van rijweg te gaan parkeren. Hierdoor zag hij niet de wielrijder die hem van achteren naderde die hierdoor tegen het rechtervoorspatscherm van de personenauto opreed.

Wat een held.

Een manspersoon deed aangifte dat zijn personenauto op de parkeerplaats op het Wilhelminaplein was aangereden door een onbekend gebleven motorrijtuig.

Hij wilde het proberen.

Voor de Melkcentrale te Rio Canario vond een aanrijding plaats tussen een personenauto en een pick-up, waarbij beide motorrijtuigen werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de personenauto wilde tussen twee, ter weerszijden van de rijweg, stilstaande motorrijtuigen rijden. Hierbij kwam hij in botsing met de aan de voor hem rechterzijde van de rijweg stilstaande pick-up.

De onbekende.

In de Johan de Laetstraat werd bericht dat door een onbekend gebleven motorrijtuig een lichtpaal omver was gereden. De bestuurder is onbekend gebleven.

De broekspijp.

Op de Hoofdverkeersweg om het Schottegat, reed ter hoogte van de Weg naar Hato de bestuurder van een rijwiel, toen zijn broekspijp tussen de ketting en het kettingwiel geraakte waardoor hij de macht over het stuur verloor, tegen een der verkeerszuilen welke geplaatst zijn op de vluchtheuvel van de Weg naar Hato.

Tegelijk opgereden.

Een aanrijding vond plaats op het Helfrichplein tussen een personenauto en een bestelauto, waarbij beide motorrijtuigen werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de bestelauto welke aanvankelijk stilstond, reed op hetzelfde ogenblik dat hij door de personenauto werd voorbijgereden.

Altijd hetzelfde.

Een aanrijding had plaats op het Hendrikplein tussen een pick-up en een personenauto, waarbij de personenauto aan de rechterzijde werd beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de pick-up reed op op hetzelfde ogenblik dat hij door de personenauto werd voorbijgereden.

Dat ging niet.

Een lichte aanrijding had plaats tussen een tweetal personenauto's op het Wilhelminaplein, waarbij beide auto's licht werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de voor rijdende personenauto veranderde naar links van richting toen hij voorbijgereden werd door de achter hem rijdende personenauto.

Op de Hoofdverkeersweg om het Schottegat, vond ter hoogte van de Botica Beatrix een aanrijding plaats tussen een motorvrachtrijtuig en een motorrijwiel, waarbij het motorrijwiel licht werd beschadigd, terwijl de bestuurder hiervan vrij ernstig werd gewond. Hij is in de Dokterskamer verbonden.

Oorzaak: Op de rijweg van de Hoofdverkeersweg stond een pick-up stil, teneinde het motorvrachtrijtuig voorrang te verlenen. De bestuurder van het motorrijwiel die niet voldoende uitkeek, reed toen tegen de voorzijde van het motorvrachtrijtuig dat langzaam uit die rijweg kwam rijden.

Been gebroken.

Op de Rodeweg, werd nabij de Niewindtstraat, een jongetje door een autobus aangereden waardoor zijn rechterbovenbeen brak.

Oorzaak: Het jongetje stak vlak achter een in de richting van Plantersrust uit naderende autoauto, hard lopende de rijweg over en werd door een van de richting Plantersrust uit nederende autobus aangereden, waardoor hij kwam te vallen en zijn rechterbovenbeen brak.

Bekneld geraakt.

Een ongeval had plaats op het C.P.I.M.-terrein, waarbij een handwagen, die geladen was met een 100 tal ijzeren platen van een aflopend voetpad liep en tegen de achterzijde van een vrachtwagen reed. Een manspersoon, die zich aan de voorzijde van de handwagen bevond kwam hierdoor bekneld te zitten tussen de handwagen en de achterzijde van de vrachtwagen, waardoor hij, aan één der zijden, een grote wond bekwam. Hij is ter verpleging in het Sanatorium opgenomen.

Te grote draai.

De bestuurder van een personenauto reed bij het draaien door deze over een afstand van ongeveer 0.50 meter werd beschadigd. De bestuurder van de personenauto reed na het ongeval weg.

Van de rijweg af.

Op de Weg naar Caracasbaai reed ter hoogte van Bottelier, een vrachtwagen tegen een lichtpaal, waarbij vrachtwagen en paal werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de vrachtwagen passeerde een voor hem rijdend motorrijtuig op hetzelfde moment dat er van tegenovergestelde richting een autobus naderde. Hierdoor moest de bestuurder van de vrachtwagen zo scherp naar rechts uithalen, om een aanrijding met de aankomende autobus te voorkomen. Hierdoor geraakte hij van de rijweg en reed tegen de rechts van de rijweg staande lichtpaal op.

PROF. THIJSSE OVER WALCHEREN.

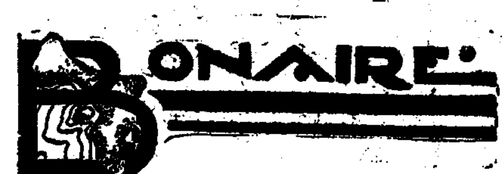
Voor het Koninklijk Instituut van Ingenieurs heeft Prof. Ir. Johannes Th. Thijsse uit Delft gisteravond een boeiende uiteenzetting gegeven over het verschil der overstromingen in Walcheren en de Wieringermeer. In Walcheren had men met zout water te doen, in de Wieringermeer met zoet. Op Walcheren moest men kampen met het geweld der zee, terwijl de zee bij de Wieringermeer uiteraard veel rustiger is. Lichtbeelden verduidelijkten de lezing, welke de hoogleraar in het Cultuurcentrum hield. De zaal, waarin wij o.a. den kapitein-adjudant als vertegenwoordiger der landsvoogds opmerkten, was geheel gevuld. De wnd. voorzitter opende en sloot de interessante bijeenkomst.

EEN BELANGRIJKE POST.

Een advertentie in dit blad vraagt de aandacht, met name van alle Curaçaoënaars, voor de mogelijkheid geplaatst te worden op een gewichtige post in de Administratie van de Caraïbische Commissie.

De sollicitant moet sociaal-economisch onderlegd zijn. De talenkennis van Curaçaoënaars kan mede een aanbeveling zijn. Het behoeft geen betoog, dat de vervulling van deze post door een Curaçaoënaar ook van betekenis is voor Curaçao. Over vele candidaten beschikken wij niet, maar misschien toch over enkelen.

Laat deze, in hun eigen belang en in dat van Curaçao, wel overwegen of het niet in hun belang is te dingen naar een plaats. waar zij mede in hoge mate de belangen van de eilanden van dit deel van het Koninkrijk kunnen dienen.

KONINGINNEDAG.

Met boegsprietlopen en een zeilwedstrijd om Klein Bonaire heen, zwemmen en kerkdiensten werd de Koninginnedag op Bonaire gevierd. Ds. Johan Mietes ging voor in de Protestantse Kerk te Kralendijk, waar de wnd. Gezaghebber met zijn gade, alsmede de Landraden aanwezig waren. Na de aubade werd op de gezaghebberij een druk bezocht Openbaar Gehoor gehouden, het volk werd getracteerd en in de namiddag won Bonaire de voetbalwedstrijd tegen Economische Zaken van Curaçao met 4—0. De wnd. Gezaghebber met zijn echtgenote en de landraden woonden des Zondagsmorgens ook de dienst in de R.K. Kerk te Kralendijk bij.

Vacantiemaand in Nederland.

Niet onverdeeld prettig, maar ieder doet of hij tevreden is.

door

F. JOS. DE FRAITURE,

Nijmegen.

Augustus was van oudsher de vacantiemaand in Nederland en is ze nog. Alle scholen hebben vacantie; in het zakenleven is enige mindere intensiteit te bespeuren doordat nu in deze dan in die branche het personeel een of twee weken vacantie krijgt en de bedrijven, die zich de weelde van een algehele sluiting niet kunnen veroorloven, werken met gehalveerd personeel, dat afwisselend op vacantie gaat.

Voor de pers alleen is van de beruchte komkommertijd, waarin zeeslangen en andere monsters opduiken, niet veel meer te merken. De kranten hebben bij haar nog steeds kleine omvang stof genoeg aan vredesconferentie, buitenlandse en binnenlandse problemen.

Ook heeft de vacantietijd geen verandering gebracht in de onafzienbare rijen wachtenden voor winkels, die bv. onder- en bovenkleding, wol, kousen en andere bijzonder attractieve dingen hebben aan te bieden, waarnaar onverminderd vraag blijft, omdat de achterstand van zes jaren maar niet in te halen schijnt te zijn en tengevolge elke voorraad steeds weer onmiddellijk uitverkocht is. Als men 's morgens vroeg naar zijn bureau of werk gaat, kan men ze zien, de dappere, die de nacht of een gedeelte ervan hebben doorgebracht op de stoep van een winkel, gehuld in een oude deken, op een vouwstoeltje gezeten of liggend op de grond trachtend wat te slapen. Het is triestig, dat dit zo lang na de bevrijding, nog moet is.

Als men, bv. als men de bioscopen passeert, denkt men wel eens dat de mensen het in de rij staan tijdens en na de oorlog zó gewend zijn geworden, dat ze het als vanzelfsprekend beschouwen, die lange files staan ook hier en daar voor de plaatskaartenbureaux, men schijnt het er dus voor over te hebben om voor twee uur... of ontspanning, die een ... film biedt, vooral ... uur in de rij te staan.

Maar we wilden schrijven over de vacantie. Wel, die verloopt voor meer dan 99% der Nederlanders rustig binnen de landsgrenzen, want slechts weinige personen kunnen via een zaak in het buitenland, waarvoor deviezen werden verstrekt, enige ontspanning in den vreemde spreken. Alleen de Verkenners kunnen in het buitenland reizen zonder deviezen, omdat zij troepen tegen elkaar uitwisselen, die als gast over en weer practisch geen ander geld nodig hebben dan het reisgeld, dat in eigen valuta kan worden betaald. Het gastheer-spelen is evenwel bij de huidige schaarste aan alles uiterst moeilijk en kostbaar, zodat de uitwisseling nog slechts op beperkte schaal plaats kon hebben. Niettemin ziet men Engelse, Franse en Belgische padvinders in ons land kamperen en de bezienswaardigheden in en buiten de oorlogsgebieden bezichtigen.

Tengevolge van het gedwongen vacantieverblijf in het eigen land waren natuurlijk alle hotels en pensions reeds lang tevoren volgeboekt en puilen treinen en bussen doorlopend uit. Vooral de grote stations op de knooppunten, zoals Amsterdam en Utrecht, verwerken iedere dag vele tienduizenden reizigers.

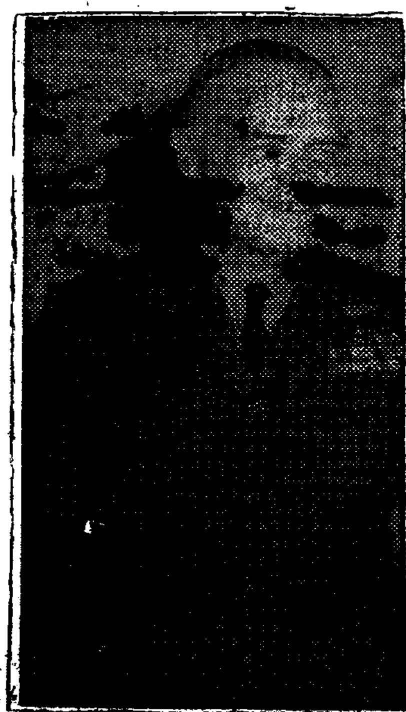
In Utrecht wordt het publiek slechts groepsgewijze het station binnen gelaten om al te groot gedrang aan de loketten te voorkomen; de anderen moeten buiten wachten tot ze aan de beurt zijn. Met hun beperkt, slecht en versleten materiaal verrichten de Spoorwegen echter wonderen.

Belangrijk is, dat het zeestrand weer ten dele voor het publiek toegankelijk is. Gedurende alle oorlogsjaren was dit verboden terrein. De belangrijke badplaatsen hebben haar uiterste krachten ingespannen om een deel van haar strand vrij te maken van versperringen, oorlogsbouwsels en andere obtakels, zodat de badgasten hier weer veilig kunnen zwemmen en baden. De hotels zijn weer grotendeels ingericht en bewoonbaar gemaakt, hoewel uiteraard minder luxueus dan vroeger. Ook het kunstleven bloeit er weer. Maar het leven in hotels en pensions is over het algemeen razend duur en dus hebben méér jonge mensen dan ooit en ook wel ouderen hun dekens, benevens een tentje op hun rug gesjord en trekken door het land, lopende en liftende op voorbijrijdende auto's. Voor de geroutineerde kampeerders is het niet zo erg, dat het Augustusweer niet bijster mooi is, maar velen wagen het er op zonder ervaring en zonder behoorlijke uitrusting; voor hen wordt deze vacantie met veel regen een grote desillusie, temeer nog wanneer zij in drukbezochte streken belanden, waar de boeren tengevolge van de vele vraag slechts tegen fabelachtige prijzen een ei en een litertje melk willen afstaan.

Zo zijn de vacantie-ervaringen dit jaar nog niet onverdeeld prettig, maar niettemin verzekert ieder aan wie het horen wil met overtuiging, dat hij of zij een „reuzen vacantie" heeft gehad!

NIEMANDS ZAAK.

De Moskouse pers publiceerde op opvallende wijze een reactie uitlating van den Noordamerikaansen Admiraal Halsey over de Noordamerikaanse marine. Halsey zeide namelijk: „Het is niemands zaak waar wij gaan.

HALSEY
Gaat waar hij wil.

Wij zullen overal gaan waar wij zulks wensen". Halsey zeide dit enkele dagen nadat een Russisch blad critiek oefende op de Noordamerikaanse vlootbewegingen in de Middellandse Zee. Tass publiceerde het bericht onder het opschrift: „Pretenties van een Noordamerikaans Admiraal" (Moskou, (AP) 3.9).

VERRE AANVAL OP USSR.

B. Leontiev schrijft in Pravda, dat de laatste rede van Ambassadeur Messerschmidt tot Argentinië een aanval op de Sovjet-Unie is. Hij vraagt of Buitenlandse Zaken te Washington verantwoordelijk is voor deze rede en hij vermoedt van wel.

Vlak naast deze woorden drukte Pravda het bericht af, dat de nieuwe Sovjet-ambassadeur Sergiev te Buenos Aires is aangekomen en met grote hartelijkheid werd ontvangen (Moskou, (AP) 4.9).

„ALLONS ENFANTS".

De Constituante te Parijs heeft besloten dat de Marseillaise het volkslied van Frankrijk blijft, de republiek een regering des volks is en voor het volk. Onder leiding van Voorzitter Vincent Auriol kwamen tot een compromis inzake de verschillende gezichtspunten van communisten, de Republikeinse Volksbeweging en de socialisten. Men hoopt een verwerping van de grondwet, als in Mei toen socialisten en communisten tegen de Volksbeweging stemden, te kunnen voorkomen (Parijs, (AP) 4.9).

STAKING VAN BESTUURDERS.

Als gevolg van een staking van 25.000 vrachtauto - bestuurders die een hoger loon wensen, is het vervoer van voedsel en andere artikelen van de opslagplaatsen naar de winkels in New York ten zeerste bemoeilijkt.

Burgemeester O'Dwyer heeft maatregelen genomen om de stad te verzekeren van een voldoende aanvoer van voedsel en medicijnen. De spoorwegen hebben vele ladingen die bestemd zijn voor de stad vastgehouden teneinde te voorkomen dat er een opeenhoping zal ontstaan in de opslagplaatsen en eindstations (New York, (AP) 3.9).

DE TOESTAND IN BOMBAY

Er is geen verbetering in de toestand te Bombay sedert Maandagavond. Sinds Dinsdagmorgen moest de politie driemaal het vuur openen. Twee personen werden gedood en negen gewond 41 Arrestaties werden verricht sedert de morgen.

Het aantal slachtoffers sedert de uitbarsting van de relletjes op 1 September bedraagt: 71 doden en 262 gewonden. Tot nu toe werden 600 personen ingerekend. De beurs en de markten zijn gesloten teneinde verdere wanordelijkheden te voorkomen (Bombay, (AP) 3.9).

KIND VAN DE REKENING.

De Braziliaanse Zaakgelastigde Antonio Candido de Camara Canto werd Maandagavond gewond toen te San José, Costa Rica, een menigte die tegen Franco demonstreerde, poogde een einde te maken aan het recital van den Spaansen dichter Marquina in het Nationaal Theater. De politie maakte een einde aan de rel (San José, C.R. (AP) 3.9).

EUWE HEEFT DE LEIDING.

Dr. Max Euwe heeft Maandag de leiding genomen in het internationaal schaaktournooi. Hij won zijn 15e spel tegen Milan Vidmar (Joegoslavië) in 40 zetten, terwijl Botwinnik met wie hij eerst gelijk stond verslagen werd door den 21-jarigen Abe Yanowsky (Canada) in 53 zetten.

Mendel Najdorf (Argentinië) versloeg Laszo Slalo in 33 zetten. Carlos Guimard (Argentinië) speelde gelijk met Eric Lunden (Zweden) met 41 zetten (Groningen, Aneta, 3.9).

NEDERLANDSE DELEGATIE NAAR OOSTENRIJK.

Een Nederlandse delegatie, die onder leiding staat van Dr. S. T. J. Teppema van het Ministerie van Economische Zaken, is naar Wenen vertrokken teneinde de hervatting van de normale economische betrekkingen met Oostenrijk te bespreken (Den Haag, Aneta, 3.9).

DE WINTER GAAT STUDEREN.

Een zekere Theodore de Winter van het KNIL is op La Guardia vliegveld aangekomen met een KLM-toestel uit Nederland. Hij begeeft zich naar de school van de Noordamerikaanse Generale Staf te Leavenworth (Kansas).

Hij zal hier 9 maanden studeren en dan terug keren naar Java om onderricht te geven aan de officieren van de KNIL.

Er zijn twee dergelijke plaatsen voorzien waarvan de Winter er een inneemt; de andere is nog niet toegewezen. De Winter kwam op 23 Juli te Amsterdam aan nadat hij op Timor als leider deel nam aan de guerrilla oorlog, in 1943 naar New Guinea vertrok en deel uitmaakte achtereenvolgens van het Amerikaanse en Australische Leger en ten slotte weer bij het KNIL werd ingelijfd (New York, Aneta, 3.9).

Pater Gast, Kruisheer

1849 — 1858

door

PATER W. M. BRADA O.P.

Een honderd jaar geleden werkte er in de Missie op Curaçao ook een Kruisheer. Als men de geschiedenis van „De orde der Kruisheren in Nederland" van 1936 naleest, dan ziet men hoe deze bijna tot de ondergang gedoemde orde in het jaar 1840 weer novicen kon aannemen.

Het pleit voor de missiegeest van die orde, dat er 18 April 1849 reeds twee Kruisheren scheep gingen te Nieuwe Diep om Mgr. Niewindt te gaan helpen. Carolus Gast was toen 28 jaar, was 17 Mei 1945 subdiaken gewijd en kwam op 6 Juni 1849 op Curaçao. Hij kwam van het klooster te Uden (zijn medebroeder Takken bleek al spoedig een man die geheel niet geschikt was voor het missieleven, zodat Mgr. Niewindt hem terugzond).

Daar de Gast in Nederland reeds priester was gewijd, kon hij reeds op 21 Juni naar Aruba vertrekken om daar zijn taak als missionaris aan te vangen. Zijn ijver was wellicht wat te onbesuisd, althans de protestantse gemeente op Aruba diende een klacht over zijn „prosolyten maken" in (11 Februari 1851), zodat Mgr. Niewindt het maar beter vond hem naar Curaçao terug te roepen, waar hij kapelaan werd op Sta Maria.

Het leven viel ook hem schijnbaar te zwaar en we horen dat hij naar zijn klooster terug wil (22 April 1853). Volgens een brief van Mgr. Niewindt zou hij daar professor worden. Misschien trok hem dat, terwijl hij tegen een benoeming op het eenzame Saba waar nog geen Katholieken waren, vele bezwaren maakte.

Hij was in tweestrijd. Wat te doen? Wordt nog ziek ook; de bekende gele koorts, doch tenslotte bedenkend hoe moeilijk het werk was voor de priesters — juist was ook de bekende pastoor Putman van Santa Rosa vertrokken —, belooft hij toch aan Mgr. Niewindt om naar Saba te vertrekken.

Januari 1854 vertrekt hij naar St. Eustatius; hij zal daar eerst wat blijven bij Pastoor Kistemaker om het Engels goed onder de knie te krijgen.

6 Maart maakt hij een reisje om Saba eens te gaan zien. De maand Mei is hij op St. Barthélémy waar men hem heen riep voor een zieke.

Op 2 Juni 1854 doopt hij voor het eerst op zijn nieuw eiland. Pater Gast is enthousiast om een kerk te bouwen ter ere van den heiligen Leonardus van Vechel. Hij opent een intekenlijst in het tijdschrift „De Godsdienstvriend" De nuntius vindt het beter niet te veel kosten te maken. Gast moet voorlopig maar in zijn huis een altaar oprichten.

In een zeer klein kamertje droeg de Kruisheer de eerste Mis op bij het Pinksterfeest. Reeds de eerste twee maanden keerden 32 weer tot de kerk terug en had hij 20 neophyten; later ontstaat er een tweestrijd op het kleine Saba. Men weigert de katholieke kinderen op de school; ze krijgen geen aalmoezen. Men wil hem de „kerkschuur" afhandig maken; men gooit stenen in de kerk onder de oefeningen; men verspreidt pamfletten tegen hem.

Kruisheer Gast begint maar met een eigen school in Augustus en heeft er 20 kinderen. Op 2 Juli begint hij ook op Hellsgate met doop en catechismus. Mgr. Niewindt verklaart den Nuntius, dat Gast daar absoluut moet blijven voor het werk. 15 Maart 1855 raakt Gast ineens zonder huis en kerk, daar de protestantse erfgenaam het hem afneemt. Hij loopt met plannen rond om dan maar een houten kerkje te bouwen.

Hoe het leven op Saba was een eeuw geleden, kan men zien in een rapport, dat Gast stuurde naar den gezaghebber Idsinga op St. Eustatius.

Zoals men daarin ziet, is de man zwaartillend, en zo zeker niet geschikt om alleen op Saba te zijn ook al is hij een studax.

Het verwondert dan ook niet als we lezen, dat hij weer gevraagd heeft naar zijn klooster te mogen teruggaan (23 Maart 1858).

4 Mei 1858 noteert hij voor het laatst een doopje in het doopboek van Saba. Op 31 Mei 1858 verlaat hij het gebiedsdeel samen met de priesters Kieckens en Schermer. Hij stierf op 56-jarige leeftijd te Helden in Limburg op 1 October 1878. Hij had daar zijn laatste levensjaren als rustend geestelijke doorgebracht. Men vond zijn documentatie over Saba zo interessant, dat men het afdrukte in het tijdschrift van het Nederlands Aardrijkskundig Genootschap 1885.

Jammer genoeg volgden geen andere Kruisheren het voorbeeld van Pastoor Gast, die misschien wel de missie hier veel te moeilijk vond. In de archieven van de Orde der Kruisheren zal zijn opinie nog wel onder het stof verborgen liggen. Toch zag Mgr. Niewindt de toekomst van Curaçaos katholiek leven pas bestendigd, zo er paters zouden willen komen; hij zoekt dan ook weer paters voor zijn missie in het jaar na het vertrek van de Gast uit Curaçao.

Geschiedschrijven is niet slechts weergeven van wat slaagde, doch ook weergeven van wat mislukte; daarom haalden we deze figuur weer eens naar voren.

Mgr. Niewindt had hem nog moed in willen spreken met deze woorden (7 December 1857):

„Uit uw brief blijkt wederom, dat indien volgens den mens het verblijf op Saba voor een pastoor niet zeer aangenaam is, zulks door geestelijke vruchten die men er kan doen ruimschoots vergoed wordt, wat kan, wat wil een missionaris meer verlangen?"

Maar in de brief geeft Mgr. Niewindt hem zijn ontslag „hem Gods zegen toewensend".

We kunnen niet alles beoordelen, doch het toont weer aan hoe groot het offerleven was van die andere mannen, die daar als bv. een Kistemaker 16 jaar lang leefden op St. Eustatius.

Wij lezen in „Nederland" (Buenos Aires):

Ongeveer tezelfdertijd dat de bladen grote telegrammen en artikelen publiceerden over twee kerels, die in de V. S. een bokswedstrijden hadden gehouden, publiceerde de Argentijnse Zuider-Spoorweg in de bladen een protest tegen de meer dan ergerlijke baldadigheden, door voetbal-toeschouwers, die van wedstrijden terugkeerden, bedreven in treinen en station.

Ik heb enige nummers geleden al eens geschreven over die baldadigheden in en vanuit de treinen na voetbal-wedstrijden; het feit is bekend genoeg, en tal van bladen hebben er nu en dan over geschreven, en er thans, naar aanleiding van het communiqué van de F.C.S., hoofdartikelen en commentaren aan gewijd. Voor mij heeft het steeds iets vreemds gehad, dat, waar de feiten zo algemeen bekend zijn, van overheidswege geen maatregelen genomen worden om de daders te betrappen en te straffen. Geuniformeerde politie op de treinen zou niet doeltreffend zijn; de daders zouden zich koest houden en weer beginnen als de politie weg was. Het zouden agenten in burger moeten zijn, die een paar keer streng optraden; op die manier zou het „sportlievend" publiek er nooit zeker van zijn dat het veilig zijn vernielzucht bot kon vieren.

Intussen geeft de pers, die tegen die dingen protesteert, zich er geen rekenschap van, dat het hele verschijnsel een uiting is van het wanbegrip omtrent „sport"; een wanbegrip, waaraan zij zelf medewerkt door lange berichten te wijden aan sport, die allesbehalve sport is.

Over boksen behoeven we in dit verband niet te spreken; er zal wel niemand dwaas genoeg zijn om boksen, het zij dan amateur of professioneel, onder de sporten te rekenen, hoewel de verslagen in de bladen tot mijn verwondering steeds in de sportrubriek worden opgenomen. Het karakter van „spel" en „gezonde lichaams-oefening" ontbreekt eraan; het is geweld, getemperd door bepaalde voorzorgs-maatregelen om te verhoeden dat dit geweld al te gevaarlijk wordt.

Maar dit nodigt vanzelf uit tot een definitie van sport. Ik geloof, dat de definitie „gezonde lichaams-beweging, vaak maar niet steeds aantrekkelijker gemaakt door oefening onder bepaalde regels, in groepsverband en in naijver" het begrip dekt.

Dit sluit direct sommige als „sport" beschouwde dingen uit. paardrijden is een gezonde sport; wedrennen kunnen een gezonde sport zijn, doch zijn na verwant aan roulette etc. Wandelen, paardrijden, roeien, zelfs zeilen kunnen geoefend worden zonder regels en zonder groeps-verband of competitie; voetbal, tennis, golf, korfbal zijn gezonde sporten en vereisen regels en groepsverband. Beroeps-voetbal is een contradictio in terminis: het is een industrie met financiële doeleinden; voor de toeschouwers is het geen gezonde lichaams-beweging, maar een ongezonde atavistische terugkeer tot den status van schreeuwende wilden (het ergst in de V.S., waar zelfs het schreeuwen, net als bij wilde volksstammen, rhythmisch georganiseerd wordt) en voor de spelers is het wél lichaams-beweging, maar ongezond. Vraagt U Uw dokter maar eens of misschien nog beter Uw levensverzekerings-agent.

Maar is het dan verkeerd, naar een voetbal-wedstrijd te gaan kijken?

Natuurlijk niet. Maar verkeerd is het industrialiseren van wat een sport behoorde te zijn; het mengen van financiële considelaties in wat gezond spel behoorde te zijn. Voetbal zal niet wederom een sport worden tenzij het entree-geld voor wedstrijden wordt afgeschaft. Zodra dit eschiedt, krijg je wat voetbal in den beginne was: zuivere, gezonde lichaams-oefening, niet bedorven door financiële consideraties, en dientengevolge ook gedecentraliseerd. Het beste voetbalspel is dat van de héél kleine club op een weiland.

Afschaffing van de geindustrialiseerde „sport" zal ook die eigenaardige connectie, die zo langzamerhand ontstaan is tussen bepaalde gedecentraliseerde vormen van sport enerzijds, bepaalde vormen van corruptie en zelfsmisdaad ondererzijds, afsnijden. Paarden-„sport" en boks-„sport" zijn berucht om hun criminele connecties, die trouwens onvermijdelijk zijn waar grote financiële belangen op het spel staan: voetbal, en vooral het gekke beroeps-voetbal, begint diezelfde richting uit te gaan, en lokt bovendien, naar we gezien hebben, een soort criminele baldadigheid, die zich van te voren wapent met stenen en lege flessen beschouwt als legitieme argumenten.

A propos: men hoort nu en dan spreken van „internationaal voetbal" als bevorderlijk voor vreedzame internationale verstandhoudingen. Ik geloof, dat het tegendeel even vaak het geval is. Dictaturen maken van voetbal en andere takken van sport gebruik voor de bevordering van hun nationaal en internationaal „prestige", en in Latijns Amerika zaaien internationale voetbal-wedstrijden meer haat dan vriendschap. Ik herinner me althans één internationale voetbalmatch in Montevideo, die hier in Buenos Aires leidde tot en diplomatiek incident en een ogenblik dreigde het afbreken der diplomatieke relaties tussen Argentinië en Uruguay te veroorzaken.

Sport is een van de zegenrijke dingen, die door grote bevolkings-centra en onzuivere inmenging van financiële belangen vervormd zijn tot het tegendeel van wat zij beoogden. Een dorpspaardenren beantwoord aan het doel: het is gezonde beweging en de paarden zijn gebruiks-paarden, niet verfokte natuurspelingen; een vriendschappelijke voetbal-wedstrijd tussen twee dorpsclubs op een weide is goed, gezond, vriendschappelijk spel.

Maar de „grote" wedrennen, voetbal-wedstrijden e.d. zijn antisportief en anti--beschavend.

Het is met pers en radio en film nét zo gegaan, wat een zegen had moeten worden is in veel gevallen voor 90% ontaard in anti-beschaving.

K.S.C.

Zondag 10 uur Korfbalcompetitie Bito — Boys.

Om 16.30 uur Voetbalcompetitie D.B.O. — Ecuador.

CHINESE BEDREIGING.

De Chinese importeurs en exporteurs hebben gedreigd de Nederlandse door geheel Azië te boycotten wanneer de Chinese schepen en bemannigen niet onmiddellijk door de Nederlands Indische Regering worden vrijgelaten (Singapore, Aneta, 3.9).

DE EERSTE.

De eerste Noordamerikaanse film is, sedert het uitbreken van de oorlog in Batavia aangekomen en Maandag voor het eerst vertoond. Binnenkort zal zij in andere Indische steden worden gedraaid. (Batavia, Aneta, 3.9).

ZUIVERINGSOPERATIES

De geallieerden hebben bij zuiveringsoperaties ten Zuiden van Soerabaia 75 extremisten gedood en 25 gevangen genomen. Een hoeveelheid wapenen is in beslag genomen.

Bij patrouilles ten Zuid-Westen van Bandoeng zijn 5 extremisten gedood en 1 gewond. Ten Oosten van Bandoeng is een geallieerd transport door mortiervuur beschoten; extremistische sluipschutters zijn uiteen gejaagd. Bij een schermutseling op het vliegveld van Padang zijn 3 extremisten gewond (Batavia, Aneta, 2.9).

BESPREKING TE CHERIBON

De Britse brigade-generaal, Lauder en Commandant Stevens van de Royal Airforce vertrokken Dinsdag naar Cheribon om met de TRI officieren de hervatting van de evacuatie der geïnterneerden en krijgsgevangen uit het binnenland te bespreken (Batavia, Aneta, 2.9).

LORD KILLEARN NAAR BATAVIA TERUG.

Lord Killearn zal Zaterdag naar Batavia weerkeren, aldus verneemt Aneta uit zeer betrouwbare bron (Batavia, Aneta, 2.9).

SULTAN VAN PONTIANAK ACHTER VAN MOOK.

De Sultan van Pontianak en Tjokorde Raka Soekawati hebben het Nederlandse volk gewaarschuwd, dat de agitatie tegen van Mooks' politiek nadelig is voor Nederland en voor Indonesië.

Hij verklaarde, dat van Mook de betrekkingen tussen Indië en Nederland ten volle begrijpt en dat het te hopen is, dat hij zijn taak kan vervullen. De buitendistricten wensen hun onafhankelijk, hun vrijheid en hun zelfbestuur op vreedzame wijze zo spoedig mogelijk te verwezenlijken.

De toekomstige betrekkingen tussen Nederland en Indonesië dienen op de komende Rijks Conferentie besproken te worden (Den Haag, Aneta, 2.9).

HET AANVANGEN DER VREDES-ONDERHANDELINGEN.

Lord Killearn is Vrijdag in Singapore teruggekeerd na een bezoek van vier dagen aan Nederlands Oost Indië. Gedurende dit bezoek heeft hij een overeenkomst bereikt met Sjahrir over de Nederlandse Indonesische wapenstilstand, die voorafgaat aan de heropening van vredesonderhandelingen. Lord Killearn heeft de volgende boodschap aan Sjahrir gezonden:

„Voordat ik naar Singapore zal vertrekken wil ik mijn hartelijke dank betuigen aan u en aan al de vriendelijke gastheren, die ik gisteren ontmoet heb. De Opperbevelhebber heeft dadelijk schikkingen getroffen voor de onderhandelingen, die gehouden zullen worden met de officieren, die u naar Cheribon heeft gestuurd om de détails van de evacuatie van de geïnterneerden te bespreken. De Opperbevelhebber hoopt ook, dat hij vandaag van u bericht zal ontvangen door bemiddeling van den Britsen Consul Generaal Mackereth, over het onmiddellijke aanvangen van vredesonderhandelingen voor Java en Sumatra. Ik verheug mij erop u spoedig weer te zullen ontmoeten" (Batavia, (Aneta, 30.8).

OVERLEDEN.

G. A. W. C. de Haze Winkelman, oud-gouverneur van de Grote Oost, is in de ouderdom van 61 jaar overleden. Hij was gedurende Japanse bezetting geïnterneerd en keerde naar de bevrijding van Indië terug naar Nederland (Den Haag Aneta, 30.8).

SICCO MANSHOLT ALS VOORZITTER.

De Minister van Landbouw S. L. Mansholt is voorzitter van de Nederlandse afvaardiging die deel neemt aan de bijeenkomst van de organisatie voor Voedsel en Landbouw van de Verenigde Naties. Dit Congres wordt te Kopenhagen geopend op 2 September (Den Haag, Aneta, 30.8)

EEN SLOOM GEVAL.

Effectenhandel sloom. Weinig vraag voor industrie- en plantage-aandelen. Scheepswaarden onregelmatig. Staatsobligaties 1938 steviger (Amsterdam, Aneta, 2.9).

DE CONSTELLATIONS VAN DE K.L.M.

De eerste K.L.M. Constellation is van La Guiardia naar Schiphol vertrokken met een speciale K.L.M.-bemanning aan boord. Men verwacht, dat de twee andere Constellations nog deze week op La Guiardia worden afgeleverd. Deze vliegtuigen zijn voorzien van brandstof inspuiting in plaats van normale caburetors (New York, Aneta, 2.9).

VOLENDAM VERTROKKEN.

De „Volendam" heeft, na nauwelijks ontkomen te zijn van een aanvaring tegen de aanlegsteiger Melbourne verlaten ten einde te Freemantle een laatste groep Heemvaarders op te nemen.

Het schip moest op eigen kracht de haven verlaten omdat de sleepboot-bemanning op het laatste ogenblik weigerde. De Volendam die in een sterke Zuid-Oost wind geraakte dreef naar de aanleg steiger en de 300 mensen die zich daar bevonden namen in aller ijl de vlucht. Niemand werd gedeerd en wordt geen schade gemeld. (Melbourne, Aneta, 29.8).

DE ZAAK MENDES.

Hedenmorgen werd in de zaak-Mendes twee jaren geëist.

VERKEERS-ONGELUKKEN

Te dicht gepasseerd.

Op de Handelskade vond een lichte aanrijding plaats tussen een personenauto en een vrachtwagen, waarbij de personenauto aan het linkerachterspatscherm werd beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de vrachtwagen passeerde de personenauto te dicht en botste met het rechterachterwiel tegen de linkerachterzijde van de stilstaande personenauto op.

Vliegtuig en auto.

Op het vliegveld Hato reed de bestuurder van een personenauto tegen een aldaar staand vliegtuig van de Aruba Flying Club, waardoor zowel het vligtuig als de personenauto werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de personenauto reed achteruitrijdende tegen de vleugel van het vliegtuig.

Te laat opgemerkt.

Op de Hoofdverkeersweg vond ter hoogte, van de Botica „Beatrix" een aanrijding plaats tussen een tweetal personenauto's, waarbij beide motorrijtuigen werden beschadigd.

Oorzaak: Een der personenauto stond aan de voor hem rechterzijde van de rijweg stil. De bestuurder van het andere motorrijtuig bemerkte deze stilstaande personenauto te laat op en trachtte nog door remmen en naar links uit te halen een botsing te voorkomen doch begon te schuiven en reed met de rechtervoorzijde tegen de stilstaande personenauto op.

In de war.

Een lichte aanrijding vond plaats op de Weg naar het Portugezenkamp te Suffisant tussen een personenauto en een autobus, waarbij beide motorrijtuigen werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuur[der van] de personenauto maakte van een grote een kleine naar links en reed tegen [de lin]kervoorzijde van de auto[bus]